ПрАТ “ВНЗ “МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ”

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ МІСТОМ”

Спеціальність: **D4 Публічне управління та адміністрування**

Освітній рівень: **другий (магістерський) рівень**

Освітня програма: **Публічне управління та адміністрування**

МАУП 2026

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Організація управління містом
Шифр та назва спеціальності	D4 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год. Лекції: 16 Семінарські заняття: 14 Самостійна робота студентів: 60
Терміни вивчення дисципліни	III семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка кафедри на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-ekonomiki/kafedra-publichnogo-administruvannya/katalog-vibirkovih-disciplin-profspryamuvannya.html

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

	Серветник Володимир Віталійович
Науковий ступінь	PhD зі спеціальності Публічне управління та адміністрування
Вчене звання	немає
Посада	Доцент кафедри публічного адміністрування
Дисципліни, які викладає НПП	Парламентаризм, Управління соціальним і гуманітарним розвитком
Напрями наукових досліджень	публічне управління; ветеранська політика та реінтеграція; залучення ветеранів до публічної служби; розвиток людського капіталу; місцеве самоврядування
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	https://scholar.google.com/citations?user=DIQjGAkAAAAJ&hl=uk https://orcid.org/0000-0002-7231-0927
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	servetnyk.vol@gmail.com
Контактний тел.	+380966858842
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-ekonomiki/kafedra-publichnogo-administruvannya.html

Анотація курсу. Навчальна дисципліна “Організація управління містом” формує у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти цілісне бачення міста як складної соціально-економічної системи та компетентності, потрібні керівникам і фахівцям органів місцевого самоврядування міст. Курс охоплює систему органів міської влади, стратегічне та просторове планування, міські фінанси й комунальне майно, міське господарство, енергетику та

публічні послуги. Окремий наголос зроблено на викликах, з якими українські міста живуть з 2022 року: енергетичній стійкості під час атак на інфраструктуру, захисті населення, прийнятті внутрішньо переміщених осіб, відбудові за принципом "відбудувати краще". Здобувачі вивчають підходи смарт-міста, інструменти участі мешканців і європейський досвід (Нова Лейпцизька хартія, Угода мерів, Порядок денний ЄС для міст), працюють з реальними бюджетами, стратегіями та відкритими даними українських міст.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система, механізми та інструменти організації управління містом, його ресурсами, міським господарством і публічними послугами, а також сучасні моделі розвитку, стійкості та відновлення міст.

Метою курсу є формування у здобувачів вищої освіти системних знань про організацію управління містом і практичних умінь планувати розвиток міста, управляти його фінансами, майном, інфраструктурою та послугами, забезпечувати енергетичну й безпекову стійкість, залучати мешканців до ухвалення рішень з урахуванням європейських стандартів.

Завдання курсу полягають у:

– розкритті сутності міста як об'єкта публічного управління та особливостей правового статусу міст в Україні;

– аналізі системи органів управління містом і моделей міського врядування в Україні та світі;

– оволодінні інструментами стратегічного та просторового планування розвитку міста;

– засвоєнні механізмів управління міськими фінансами, комунальним майном і міським господарством;

– формуванні вмінь забезпечувати енергетичну ефективність, енергетичну та продовольчу безпеку міста;

– вивченні підходів смарт-міста, організації публічних послуг і цифрових сервісів;

– набутті навичок організації участі мешканців і використання європейського досвіду управління містами.

Пререквізити навчальної дисципліни. Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях і вміннях, набутих здобувачами на попередньому рівні вищої освіти з основ публічного управління та адміністрування, економіки, соціології, політології, права та соціальної політики. Необхідними є базові навички роботи з нормативно-правовими актами, статистичними даними, офіційними інформаційними ресурсами, аналізу суспільних процесів та критичного опрацювання інформації.

Постреквізити навчальної дисципліни. Знання та вміння, сформовані під час опанування дисципліни, становлять підґрунтя для «Організація управління містом», а також вибіркових дисциплін професійного спрямування. Набуті компетентності використовуються під час виробничої і переддипломної практики та підготовки кваліфікаційної роботи, зокрема для аналізу процесів цифрової трансформації публічного сектору, оцінювання цифрових публічних послуг і сервісів, роботи з відкритими даними та електронними реєстрами, застосування інструментів електронної демократії, електронної участі й цифрової взаємодії органів публічної влади з громадянами.

Навчальна дисципліна забезпечує формування у здобувачів вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення програмних результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування».

Програмні компетентності

Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 3. Здатність розробляти та управляти проєктами. ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології. ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Спеціальні компетентності	СК 2. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери. СК 4. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях. СК 8. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях. СК 11. Здатність застосовувати інструменти забезпечення безпеки і стійкості критичної інфраструктури. СК 14. Здатність до розбудови публічно-приватного та публічно-громадського партнерства, учасницької демократії, уміння налагоджувати ефективну комунікацію, міжсекторальну взаємодію та довгострокову співпрацю органів державної влади та органів місцевого самоврядування з благодійними фондами, ГО, волонтерськими ініціативами, міжнародними донорами, здатність впроваджувати інструменти локальної демократії (громадські слухання, бюджети участі, консультативно-дорадчі органи) для залучення інститутів громадянського суспільства, ветеранських та релокованих спільнот до процесів прийняття управлінських рішень.
Результати навчання	ПРН 4. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування. ПРН 6. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проєктами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проєктуванні та реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур. ПРН 7. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи. ПРН 13. Застосовувати інструменти учасницької демократії та міжсекторальної взаємодії для проактивного залучення інститутів громадянського суспільства до формування порядку денного громади, управління проєктами соціальної дії та фандрейзингу. ПРН 15. Використовувати підходи системного адміністрування в умовах невизначеності, приймати ефективні управлінські рішення в умовах гуманітарних, безпекових та соціально-економічних криз, оцінювати системні ризики, в тому числі для вразливих груп населення.

Зміст навчальної дисципліни (денна форма навчання)

№	Назва теми	Лекції	Семінари	Самост. робота	Методи навчання / методи оцінювання
Змістовий модуль 1. Місто як об'єкт управління					**Методи навчання:** проблемна лекція; лекція-візуалізація; кейс-метод; аналіз статутів, стратегій, бюджетів і відкритих даних міст; стратегічна сесія;
Тема 1.	Місто як об'єкт публічного управління	2	–	6	
Тема 2.	Система органів управління містом	2	2	6	

Тема 3.	Стратегічне та просторове планування розвитку міста	2	2	6	сценарне планування; дизайн публічної послуги; ділова гра; круглий стіл; презентації. **Методи оцінювання:** усний і письмовий контроль; оцінювання участі в кейсах, стратегічній сесії, сценарному плануванні, діловій грі та круглому столі; перевірка контрольних завдань самостійної роботи (стратегічна ціль міста, аналіз бюджету та енергетичного профілю, карта публічної послуги); оцінювання творчого завдання; тестування; модульна контрольна робота; самоконтроль і взаємооцінювання.
Змістовий модуль 2. Ресурси та функціональні сфери міста					
Тема 4.	Фінанси та комунальне майно міста	2	–	6	
Тема 5.	Міське господарство та енергетика міста	2	2	6	
Тема 6.	Соціальна сфера та публічні послуги міста	2	2	6	
Змістовий модуль 3. Сучасні моделі управління містом					
Тема 7.	Смарт-місто та цифрове врядування	2	–	6	
Тема 8.	Стійкість, безпека та відновлення міста	1	2	6	
Тема 9.	Участь мешканців і європейський досвід управління містами	1	2	6	
	Виконання творчого завдання	–	–	6	
	Підсумкове заняття (семінар 7)	–	2	–	
	Всього:	**16**	**14**	**60**	

Зміст тем навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Місто як об'єкт управління

Тема 1. Місто як об'єкт публічного управління. Урбанізація та сучасні тенденції розвитку міст. Місто як соціально-економічна система. Типи міст, міські агломерації. Правовий статус міст в Україні, особливості статусу столиці. Міста в Цілях сталого розвитку (Ціль 11) та Новому порядку денному ООН для міст. Вплив війни на українські міста.

Тема 2. Система органів управління містом. Міська рада, міський голова, виконавчий комітет, виконавчі органи, районні в місті ради. Статут територіальної громади. Комунальні підприємства та установи. Військові адміністрації в умовах воєнного стану. Моделі міського врядування у світі: "сильний мер", "рада – менеджер", комісійна модель. Управління агломераціями.

Тема 3. Стратегічне та просторове планування розвитку міста. Стратегія розвитку міста і комплексний план просторового розвитку території громади. Генеральний план, детальні плани територій. Інтегровані концепції розвитку міст. Нова Лейпцизька хартія. Плани відновлення. Моніторинг стратегії та відкриті дані.

Змістовий модуль 2. Ресурси та функціональні сфери міста

Тема 4. Фінанси та комунальне майно міста. Бюджет міста: доходи, видатки, міжбюджетні трансферти. Податок на доходи фізичних осіб і місцеві податки. Запозичення та гарантії. Програмно-цільовий метод і бюджет участі. Управління комунальним майном, землею та комунальними підприємствами. Державно-приватне партнерство та інвестиції в місто.

Тема 5. Міське господарство та енергетика міста. Житлово-комунальне господарство, теплопостачання, водопостачання, поводження з відходами, громадський транспорт.

Енергетична ефективність будівель та енергоменеджмент. Розподілена генерація та відновлювані джерела. Плани дій зі сталого енергетичного розвитку та клімату в межах Угоди мерів. Критична інфраструктура міста.

Тема 6. Соціальна сфера та публічні послуги міста. Освіта, охорона здоров'я, соціальні послуги, культура. Центри надання адміністративних послуг. Стандарти якості послуг і зворотний зв'язок. Безбар'єрність і доступність міського середовища. Інтеграція внутрішньо переміщених осіб і ветеранів. Продовольча безпека міста.

Змістовий модуль 3. Сучасні моделі управління містом

Тема 7. Смарт-місто та цифрове врядування. Концепції смарт-міста: від технологій до мешканця. Міські цифрові платформи та електронні сервіси. Відкриті дані, міські дашборди, геоінформаційні системи. Ситуаційні центри та системи відеоспостереження. Штучний інтелект в управлінні містом: можливості та етичні межі. Кібербезпека.

Тема 8. Стійкість, безпека та відновлення міста. Концепція міської стійкості. Цивільний захист, укриття, оповіщення. Енергетична та продовольча безпека міста. Управління ризиками й безперервність послуг. Відновлення за принципом "відбудувати краще". Цифрова екосистема DREAM. Залучення донорів і міжнародних партнерів.

Тема 9. Участь мешканців і європейський досвід управління містами. Громадські слухання, бюджети участі, електронні петиції, консультації. Органи самоорганізації населення, ОСББ. Комунікації міської влади. Порядок денний ЄС для міст, програма URBACT, мережа Eurocities. Міста-партнери та побратимство. Досвід Відня, Копенгагена, Варшави, Таллінна.

Плани семінарських занять

Семінар 1 (теми 1–2). Хто управляє містом? Аналіз статуту та структури виконавчих органів обраного міста, розподілу повноважень і взаємодії з військовою адміністрацією; порівняння із зарубіжними моделями міського врядування.

Семінар 2 (тема 3). Стратегічна сесія. SWOT-аналіз міста, формулювання стратегічних цілей і показників, перевірка їх узгодженості з просторовим плануванням.

Семінар 3 (теми 4–5). Бюджет і енергетичний профіль міста. Аналіз доходів і видатків бюджету міста за відкритими даними, оцінювання енергоспоживання комунальних будівель і пріоритетних енергоефективних проєктів.

Семінар 4 (тема 6). Дизайн публічної послуги. Побудова карти шляху мешканця для обраної послуги (наприклад, запис до школи, отримання соціальної допомоги, оформлення статусу ВПО), пропозиції щодо спрощення.

Семінар 5 (теми 7–8). Сценарне планування "Місто без світла". Розроблення плану забезпечення безперервності критичних послуг під час тривалого відключення електроенергії з використанням цифрових інструментів.

Семінар 6 (тема 9). Круглий стіл "Місто, яке відбудовують разом". Обговорення інструментів участі мешканців і європейського досвіду.

Семінар 7 (підсумкове заняття). Презентація та захист творчих завдань. Виступи здобувачів, запитання від групи та викладача, взаємне рецензування за критеріями оцінювання. Модульна контрольна робота.

Практичний вимір курсу. За можливості до семінарів 3, 5 і 6 залучаються практики, зокрема в онлайн-форматі: посадові особи виконавчих органів міських рад, керівники комунальних підприємств, енергоменеджери, представники Асоціації міст України та міжнародних програм підтримки міст. За відсутності такої можливості практичний вимір забезпечується розбором реальних кейсів, аналізом відкритих даних і документів органів влади

та записів публічних виступів фахівців. Найкращі творчі завдання можуть бути запропоновані містам-партнерам кафедри.

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни "Організація управління містом" передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опрацювання матеріалів лекцій, нормативно-правових актів, основної і додаткової літератури, статутів, стратегій і бюджетів міст, звітів ОЕСР та ООН-Хабітат; аналіз відкритих даних міст і проєктів відновлення на платформі DREAM; виконання контрольних завдань до кожного змістового модуля та індивідуального творчого завдання; підготовку до поточного, модульного та підсумкового контролю; участь у наукових конференціях і підготовці публікацій.

Контрольні завдання самостійної роботи – це короткі практичні роботи обсягом 1–2 сторінки: до змістового модуля 1 – стратегічна ціль обраного міста з показниками та прив'язкою до просторового плану; до змістового модуля 2 – аналіз бюджету й енергетичного профілю міста з пропозиціями; до змістового модуля 3 – карта публічної послуги або план участі мешканців в ухваленні рішення.

Творчі завдання. Кожен здобувач виконує одне індивідуальне творче завдання, обравши формат і тему з наведених нижче (тему можна запропонувати самостійно за погодженням з викладачем). Завдання подається до підсумкового семінарського заняття (семінар 7), на якому відбувається його презентація та захист.

1. Аналітична записка (до 3 сторінок). Стисле обґрунтування проблеми міста та 2–3 варіантів рішення з рекомендацією для міського голови. Орієнтовна тематика: енергонезалежність комунальних закладів; оптимізація маршрутної мережі громадського транспорту; розміщення ВПО у місті.

2. Аналітичний звіт (до 15 сторінок). Оцінювання обраної сфери управління містом з даними, висновками та рекомендаціями. Орієнтовна тематика: реалізація стратегії розвитку міста; ефективність комунальних підприємств; готовність міста до опалювального сезону.

3. Пропозиція політики для Кабінету Міністрів України (доповідна записка) (8–12 сторінок). Структура: опис проблеми, цілі, аналіз альтернатив, рекомендований варіант, очікувані наслідки й ризики, план реалізації, проєкт рішення. Орієнтовна тематика: державна підтримка розподіленої генерації в містах; правове регулювання міських агломерацій; державна політика відновлення міст.

4. Есе (5–7 сторінок). Аргументована авторська позиція з дискусійного питання з опорою на дані та літературу. Орієнтовна тематика: "Місто для людей чи для автомобілів?"; "Чи потрібен великим містам сіті-менеджер?"; "Яким має бути відбудоване українське місто?".

5. Міні-проєкт (до 10 сторінок). Розроблення практичного продукту для міста. Орієнтовна тематика: програма енергоефективності комунальних будівель; положення про бюджет участі; концепція міського дашборду відкритих даних.

6. Проєкт програми підвищення кваліфікації публічних службовців (6–10 сторінок). Чернетка короткострокової програми (до 30 годин) для посадових осіб органів місцевого самоврядування: цільова група, компетентності, тематичний план, форми навчання, способи оцінювання результатів. Орієнтовна тематика: "Енергоменеджмент у місті"; "Стратегічне та просторове планування міста"; "Цифрові сервіси міської влади".

Зміст самостійної роботи здобувача освіти визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними рекомендаціями, завданнями та рекомендаціями викладача.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проєктор та комп'ютер для проведення лекційних і семінарських занять із презентаційним супроводом, платформа Moodle. Для виконання практичних і самостійних завдань необхідні комп'ютер або інший пристрій із

доступом до мережі Інтернет, офісне програмне забезпечення, а також доступ до офіційних ресурсів Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, порталу децентралізації, порталу відкритих даних, цифрової екосистеми DREAM, сайтів міських рад, публікацій ОЕСР, ООН-Хабітат і Європейської Комісії. За потреби використовуються інструменти візуалізації, спільної роботи та генеративного штучного інтелекту з обов'язковою перевіркою результатів і дотриманням вимог академічної доброчесності та інформаційної безпеки.

Форми і методи контролю

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий). Поточний контроль здійснюється під час лекційних і семінарських занять та спрямований на систематичну перевірку розуміння організації управління містом, здатності аналізувати бюджет, інфраструктуру та послуги міста, планувати його розвиток і стійкість, організовувати участь мешканців.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

– виступ з основного питання та усна доповідь;
– доповнення, запитання та аргументована участь у навчальній дискусії;
– систематичність роботи на семінарських заняттях;
– аналіз статутів, стратегій, бюджетів і відкритих даних міст;
– участь у стратегічній сесії, сценарному плануванні та діловій грі;
– проєктування публічних послуг міста;
– виконання контрольних завдань самостійної роботи та творчого завдання;
– самостійне опрацювання тем.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь); письмовий контроль (стратегічна ціль міста, аналіз бюджету та енергетичного профілю, карта послуги, аналітична записка); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження; тестовий контроль.

Система оцінювання та вимоги

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

Тема / вид навчальної діяльності	Робота на семінарському занятті	Самостійна робота	Разом
Змістовий модуль 1			
Тема 1	–	2	2
Тема 2	5	2	7
Тема 3	5	2	7
Змістовий модуль 2			
Тема 4	–	2	2
Тема 5	5	2	7
Тема 6	5	2	7
Змістовий модуль 3			
Тема 7	–	2	2
Тема 8	5	2	7

Тема 9	5	2	7
Творче завдання			22
Модульна контрольна робота			30
Загальна кількість балів			**100**

**Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.*

Бали за роботу на семінарському занятті виставляються за темами, з яких проводиться семінар (семінари 1, 3 і 5 охоплюють по дві теми; на підсумковому семінарі 7 оцінюються творче завдання та модульна контрольна робота). Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють бали з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ "ВНЗ "МАУП".

Критерії оцінювання творчого завдання:

Критерій	**Бали**
Чітке формулювання проблеми, актуальність даних і джерел	4
Глибина аналізу, коректність використання даних і методів	6
Обґрунтованість і реалістичність рекомендацій (врахування ресурсів, ризиків, законодавства)	6
Структура, стиль ділового документа, оформлення	3
Академічна доброчесність, коректні посилання на джерела	3
Разом	**22**

Модульний контроль. Модульна контрольна робота проводиться на підсумковому семінарському занятті (семінар 7) у письмовій або електронній формі та містить тестові завдання закритого типу (альтернатива, відповідність) і ситуаційне завдання: аналіз проблеми міста з обґрунтуванням управлінського рішення, відповідального органу та джерел фінансування.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

– оцінка "відмінно" (A) – правильне та обґрунтоване виконання 90–100 % завдань;

– оцінка "добре" (B, C) – правильне виконання 75–89 % завдань;

– оцінка "задовільно" (D, E) – правильне виконання 60–74 % завдань;

– оцінка "незадовільно" (FX) – виконання менше 60 % завдань;

– неявка на модульний контроль – 0 балів.

Рейтингові бали за модульну контрольну роботу: A – 27–30 балів; B – 25–26 балів; C – 23–24 бали; D – 21–22 бали; E – 18–20 балів; FX – менше 18 балів.

Підсумкове семестрове оцінювання. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Підсумкова оцінка за дисципліну визначається за накопичувальною системою як сума балів за роботу на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, творчого завдання та модульної контрольної роботи. Максимальна кількість балів становить 100. Залік отримує здобувач, який набрав не менше 60 балів і виконав обов'язкові види навчальної роботи, зокрема творче завдання. Здобувач, який набрав менше 60 балів, складає залік за переліком питань для підсумкового контролю.

Критерії оцінювання поточної роботи

Робота на семінарському занятті оцінюється до 5 балів, самостійна робота за кожною темою – до 2 балів за єдиною рубрикою.

Рівень	Ознаки виконання	Семінар	Самостійна робота
Відмінно	Повна й точна відповідь з опорою на чинне законодавство та актуальні дані; власна аргументована позиція; активна роль у груповій роботі.	5	2
Добре	Правильна відповідь з окремими неточностями; аргументація або використання даних неповні.	4	1,5
Задовільно	Відтворення основного матеріалу без самостійного аналізу; поверхове використання джерел.	3	1
Незадовільно	Відповідь неправильна або відсутня; завдання не виконано чи виконано несамостійно.	0–2	0

Критерії: повнота, правильність, самостійність, аргументованість, коректність роботи з бюджетними й відкритими даними, реалістичність запропонованих рішень, використання актуального законодавства та джерел, дотримання академічної доброчесності та своєчасність виконання.

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання роботи на семінарських заняттях; усні відповіді, доповіді та презентації; участь у стратегічній сесії, сценарному плануванні, діловій грі та круглому столі; вирішення кейсів; контрольні завдання самостійної роботи; творче завдання; тестування; підготовку тез конференцій та інших публікацій.

Для оцінювання результатів навчання студента протягом семестру використовується 100-бальна національна та ECTS шкала оцінювання.

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	Оцінка за національною шкалою для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	зараховано
75–81	C	добре	зараховано
68–74	D	задовільно	зараховано
60–67	E	задовільно	зараховано
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Для успішного засвоєння курсу здобувач освіти має регулярно відвідувати лекційні та семінарські заняття; систематично й активно працювати під час аудиторних занять; своєчасно відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні результати; у повному обсязі та належної

якості виконувати завдання викладача; опрацьовувати чинні нормативно-правові акти та рекомендовану літературу; дотримуватися норм професійної етики, академічної доброчесності та правил відповідального використання цифрових інструментів. Завдання, подані із запізненням без поважних причин, оцінюються з пониженням на 20 %.

Курс передбачає неухильне дотримання принципів академічної доброчесності. Усі письмові роботи, аналітичні записки, звіти, пропозиції політики та проєкти мають бути оригінальними, коректно посилатися на джерела та не містити плагіату, фабрикації або фальсифікації даних.

За участь у наукових конференціях, студентських конкурсах, підготовку тез чи статті з проблематики дисципліни можуть нараховуватися заохочувальні бали. Результати неформальної та інформальної освіти (онлайн-курси з міського розвитку, енергоменеджменту, смарт-міст, публічних послуг на платформах "Дія.Освіта", Prometheus тощо) можуть бути визнані та зараховані як частина самостійної роботи за умови подання сертифіката та короткого звіту відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ПрАТ "ВНЗ "МАУП":

https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studcentr/polozhennya-viznannya-rezultativ.pdf

Оцінювання здобувача освіти орієнтоване на активність на семінарських заняттях, якість виконання завдань для самостійної роботи, здатність аналізувати місто як систему, обґрунтовувати реалістичні управлінські рішення щодо його розвитку, фінансів, інфраструктури та послуг і залучати мешканців до їх ухвалення.

Використання генеративного штучного інтелекту. Відповідальність за зміст поданої роботи завжди несе здобувач. Заборонено передавати зовнішнім сервісам службову та персональну інформацію.

Вид роботи	**Правило**
Підготовка до семінарів, опрацювання джерел	Дозволено як допоміжний інструмент (пошук, систематизація, пояснення понять) з обов'язковою перевіркою фактів за першоджерелами.
Контрольні завдання самостійної роботи, творче завдання	Дозволено для пошуку ідей, структурування та мовного редагування з декларуванням: у примітці зазначається сервіс і спосіб використання. Заборонено генерувати висновки, дані, цитати чи посилання без перевірки.
Модульна контрольна робота, залік	Заборонено.

Організаційні правила.

– Перескладання модульного контролю та ліквідація академічної заборгованості здійснюються в порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу в ПрАТ "ВНЗ "МАУП".

– Здобувач має право оскаржити результати контролю в порядку, встановленому Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ "ВНЗ "МАУП".

– Для здобувачів з особливими освітніми потребами за їх зверненням адаптуються форми, обсяг і терміни виконання завдань.

– Наприкінці курсу проводиться анонімне опитування здобувачів щодо якості викладання; його результати враховуються під час оновлення силабусу в межах внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Питання для самоконтролю

Змістовий модуль 1. Місто як об'єкт управління

1. Які чинники визначають конкурентоспроможність сучасного міста?
2. Чим управління великим містом відрізняється від управління невеликою громадою?
3. Як війна змінила пріоритети управління українськими містами?
4. Як розподілені повноваження між міським головою, міською радою та виконавчим комітетом?
5. Яку роль у місті відіграють районні в місті ради і чи потрібні вони?
6. Які переваги та ризики має модель "рада – менеджер" для українських міст?
7. Як узгодити стратегію розвитку міста з комплексним планом просторового розвитку?
8. Що означає інтегрований підхід до розвитку міста за Новою Лейпцизькою хартією?

Змістовий модуль 2. Ресурси та функціональні сфери міста

1. Які джерела доходів бюджету міста є найстабільнішими і чому?
2. За яких умов місту доцільно залучати запозичення?
3. Як визначити, чи ефективно працює комунальне підприємство?
4. Які інструменти найбільше скорочують енергоспоживання міських будівель?
5. Як забезпечити роботу теплопостачання та водопостачання під час відключень електроенергії?
6. Що дає місту участь в Угоді мерів?
7. Як виміряти якість публічних послуг у місті?
8. Як місто може підтримати інтеграцію внутрішньо переміщених осіб?

Змістовий модуль 3. Сучасні моделі управління містом

1. Чим смарт-місто відрізняється від міста, яке просто купує технології?
2. Які міські дані варто відкривати насамперед і чому?
3. Які ризики для прав мешканців створює відеоспостереження зі штучним інтелектом?
4. Що робить місто стійким до тривалих відключень електроенергії?
5. Як поєднати швидкість відбудови з якістю просторових рішень?
6. Яку роль у безпеці міста відіграють мешканці та ОСББ?
7. Чому бюджети участі в одних містах працюють, а в інших – ні?
8. Який досвід європейських міст найкорисніший для відбудови українських міст?

Перелік питань для підсумкового контролю (залік)

1. Місто як об'єкт публічного управління.
2. Сучасні тенденції урбанізації та міські агломерації.
3. Правовий статус міст в Україні.
4. Особливості управління столицею.
5. Міста в Цілях сталого розвитку та Новому порядку денному ООН для міст.
6. Міська рада, міський голова та виконавчий комітет: розподіл повноважень.
7. Статут територіальної громади міста.
8. Районні в місті ради.
9. Військові адміністрації та органи місцевого самоврядування в умовах воєнного стану.
10. Моделі міського врядування у світі.
11. Стратегія розвитку міста.

12. Комплексний план просторового розвитку території громади та генеральний план міста.

13. Нова Лейпцизька хартія та інтегрований розвиток міст.

14. Бюджет міста: структура доходів і видатків.

15. Запозичення та інвестиції міста.

16. Управління комунальним майном і комунальними підприємствами.

17. Державно-приватне партнерство в місті.

18. Житлово-комунальне господарство міста.

19. Енергетична ефективність і енергоменеджмент у місті.

20. Розподілена генерація та енергетична стійкість міста.

21. Угода мерів і плани дій зі сталого енергетичного розвитку та клімату.

22. Критична інфраструктура міста.

23. Центри надання адміністративних послуг.

24. Безбар'єрність міського середовища.

25. Продовольча безпека міста.

26. Концепції смарт-міста.

27. Відкриті дані та цифрові сервіси міста.

28. Стійкість міста та управління ризиками.

29. Відновлення міст за принципом "відбудувати краще".

30. Бюджети участі та інші форми участі мешканців.

31. Комунікації міської влади з мешканцями.

32. Порядок денний ЄС для міст і міжнародні мережі міст.

Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.

2. Бюджетний кодекс України : від 08.07.2010 № 2456-VI.

3. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР.

4. Про столицю України – місто-герой Київ : Закон України від 15.01.1999 № 401-XIV.

5. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI.

6. Про адміністративні послуги : Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI.

7. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII.

8. Про житлово-комунальні послуги : Закон України від 09.11.2017 № 2189-VIII.

9. Про енергетичну ефективність : Закон України від 21.10.2021 № 1818-IX.

10. Про критичну інфраструктуру : Закон України від 16.11.2021 № 1882-IX.

Основна література

11. Децентралізація публічної влади : навч. посіб. / уклад. Л. Горохова, М. Козловець, М. Огороднійчук. Житомир : Видавництво ЖДУ імені Івана Франка, 2024. 236 с.

12. Карплюк В. Люди невсеодно. Розвиток міст. Київ : Саміт-книга, 2023. 144 с.

13. Колвілл-Андерсен М. 45 ідей для українських міст. Та будь-якого іншого міста світу. Київ : Видавець Возняк Б. Я., 2023. 240 с.

14. Основи публічного управління та адміністрування : навч. посіб. / П. С. Покатаєв, М. А. Латинін, С. В. Степаненко, Г. П. Пасемко, О. М. Таран. Харків : Оберіг, 2024. 240 с.

15. Сунцова О. О. Публічне адміністрування : підручник. 3-тє вид., допов. та переробл. Дніпро : Середняк Т. К., 2023. 334 с.

16. Управління містом : підручник / Л. Г. Комаха, В. С. Колтун, Ю. Ф. Дехтяренко та ін. ; за заг. ред. Ю. Ф. Дехтяренка. Київ : ВПЦ “Київський університет”, 2023. 464 с.

17. Чукут С. А., Загвойська О. В., Цимбаленко Я. Ю. Основи електронного урядування : навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 268 с.

18. Elgar Encyclopedia in Urban and Regional Planning and Design / ed. by K. Van Assche, R. Beunen, M. Duineveld. Cheltenham : Edward Elgar, 2023. 448 p.

19. OECD Regions and Cities at a Glance 2024 / OECD. Paris : OECD Publishing, 2024. DOI: https://doi.org/10.1787/f42db3bf-en.

20. Rebuilding Ukraine by Reinforcing Regional and Municipal Governance / OECD. Paris : OECD Publishing, 2022. DOI: https://doi.org/10.1787/63a6b479-en.

21. Ukraine. Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4): February 2022 – December 2024 / World Bank, Government of Ukraine, European Union, United Nations. Washington, DC : World Bank, 2025.

22. World Cities Report 2024: Cities and Climate Action / UN-Habitat. Nairobi : UN-Habitat, 2024. 373 p.

Додаткова література

23. Біла книга державної політики у сфері адміністративних послуг. Ред. 3 / проєкт “Підтримка доступності послуг в Україні” (PROSTO). Київ, 2024.

24. Кобеля-Звір М. Я. Фандрейзинг, грантрайтинг як особливий інструмент відновлення України у воєнний та післявоєнний час. Приазовський економічний вісник. 2023. Вип. 3 (35). DOI: https://doi.org/10.32782/2522-4263/2023-3-6.

25. Лелеченко А. П. Механізми державного регулювання процесів повоєнного відновлення інфраструктури територій з урахуванням потреб ветеранів війни та членів їх сімей. Актуальні питання у сучасній науці. Серія: Державне управління. 2025. № 1 (31). С. 292–304. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-1(31)-292-304.

26. Лелеченко А. П. Упровадження ефективних механізмів надання адміністративних послуг органами публічної влади в умовах сучасного мегаполісу. Успіхи і досягнення у науці. Серія: Управління та адміністрування. 2025. № 1 (11). С. 488–499. DOI: https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-1(11)-488-499.

27. Майстренко К. М., Панасюк В. І. Механізми державного регулювання публічно-громадського партнерства у сфері соціальної політики: виклики та перспективи. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. 2024. № 3. DOI: https://doi.org/10.32782/1813-3401.2024.3.25.

28. Мельникова К. В., Петренко В. С., Карнаушенко А. С. Цифрова інтеграція механізмів електронних петицій у системі електронного врядування територіальних громад. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка. 2026. Вип. 31. С. 45–57. DOI: https://doi.org/10.34079/2518-1394-2026-16-31-45-57.

29. Мягкоход В. М. Адміністративні послуги : аналіт. записка / за заг. ред. О. В. Слобожана. Київ : Асоціація міст України, 2023.

30. Пронько Л., Недобейко С. Економічні інструменти забезпечення продовольчої та енергетичної безпеки територіальних громад в умовах воєнного стану. Цифрова економіка та економічна безпека. 2024. № 4 (13). С. 181–186. DOI: https://doi.org/10.32782/dees.13-27.

31. Проскура В., Зарічна О., Кашин А. Проєктний підхід до управління територіальними громадами в умовах викликів війни. Сталий розвиток економіки. 2024. № 2 (49). С. 23–30. DOI: https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-4.

32. Суворов В. Реалізація інноваційних проєктів громадської участі у повоєнному відновленні з використанням інструментів електронної демократії та SMART-рішень. Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення. 2024. Вип. 9. С. 32–46.

33. Шульга О. В. Правові та організаційні засади резильєнтності міст України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 90, т. 2.

34. Шумська Г. М. Забезпечення дієвого публічного управління територіальним розвитком: теоретико-методичні аспекти. Бізнесінформ. 2024. № 4. С. 40–53. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-4-40-53.

35. Five Years of the OECD Principles on Urban Policy / OECD. Paris : OECD Publishing, 2025. DOI: https://doi.org/10.1787/e1104359-en.

36. Global Trends in Government Innovation 2024: Fostering Human-Centred Public Services / OECD. Paris : OECD Publishing, 2024. DOI: https://doi.org/10.1787/c1bc19c3-en.

37. Ninth Report on Economic, Social and Territorial Cohesion / European Commission. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2024.